

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

8. januar 1802.

Fr. ang. S e-Indrolleringsv esenet i Danmark.

Admiralilets- og Commiss. Coll. P. 18.

See Pl. 18 Febr. 1803, 10 Mai 1843, Fr. 22 Mart. 1845 og Lov 12 Febr. 1849.*)
*Jvfr. Fogtmanns Reskr. Saml. alfab. Register VI, D. 14 Bd. S. 235 - 243 og VII.
D. 2 Bd. S. 422 - 423.*

Gr. Da Kongen har befundet, at S e-Indrolleringsv esenet i Danmark trænger i adskillige Dele til Forbedring, især med Hensyn til at udvide S e-Limit-Distrikterne, forskaffe Rollerne den behørige Paallidelighed, og sætte Grændser for al vilkaarlig Behandling ved Mandskabets Udskrivning til Kgl. Tieneste; Saa har Han nøie giennemgrandsket denne for Ham og Staten saare vigtige Sag, og søgt at udfinde de Midler, ved hvilke Han haaber at kunne give Indretningen den Grad af Fuldkommenhed og Betryggelse, som den kan imodtage.

Vel har Han ved Udførelsen af Sine Bud, angaaende den nye Land-Milices Oprettelse, allerede foranstaltet en mærkelig Forøgelse af S e-Limiterne; men disse kan endnu taale at tildeles mere; derfor er ved denne Lovgivning befalet, at der desangaaende skal overalt i Riget foretages nærmere Undersøgelser, efter de Regler, som indeholdes i den, under Dags Dato, derom udst dte Placat. I øvrigt befales herved, at følgende Bestemmelser, i Hensigt til S e-Indrolleringen, skal herefter paa det nøiagtigste efterkommes.

1 Kap) Ang. hvilket Mandskab, der skal henregnes til S e-Folk, og i denne Egenskab indføres i Rollerne.

1)

Alle de, som boe i Kiøbstæder, eller paa Ki bsteds Grund, og ernære sig af Lodsvæsen, eller ved at fare med Skibe, Pramme, Jagter, Baade og andre Fartøier, af hvad Navn nævnes kan, samt de, der benytte sig af Fiskerie, skal tilligemed deres Sønner fremdeles indføres i S e-Rollerne, og udskrives til Kgl. S e-Tieneste, naar de dertil befales. Dog tillades, at de Skippere, der udi Kiøbstæderne, i Overeensstemmelse med denne Fr's. VI Kap. have vundet Borgerskab, skal i Henseende til deres Sønner tilstaaes de Friheder, som II. Kap. 14 § bestemmer, saa at de i alle Dele betragtes lige med dem, der omhandles i

bemeldte §. Ligeledes skal det være Indvaanere i Kiøbstæderne tilladt, at deres tjenstpligtige Sønner maae gaae ud af Sjøe-Rollerne, naar de i deres Sted enten skaffe andre utienstpligtige Drengene ind i Sjøefarten, eller og stille dygtige afskedigede Sjøefolk for dem i Tilfælde af Udskrivning.

2)

Ligeledes skal alt Mandskab af de Distrikter paa Landet, som nu ere eller herefter maatte vorde henlagte til Sjøe-Limiter, indføres i Sjøe-Rollerne; og der skal ingen Forskiel finde Sted imellem de ældre og de nye Sjøe-Lægders Mandskab, men de skal alle nyde lige Rettigheder, og dem paaligge samme Pligter, til Landets Værn; dog undtages fra Indrolleringen:

a) Embedsmænds, Adelens og de med samme lige privilegeredes Sønner, saa og Degnes og Skoleholders Børn, naar disses Fædre have været akademiske Borgere, eller de have studeret ved et Kgl. Skolelærer-Seminarium, og der hade aflagt Prøve paa deres Duelighed ved Examen,

b) Naar nogen, som ei er af Bondestanden, eller for sin Person hører under Sjøe-Indrolleringen, bruger en Gaard paa Landet i Sjøe-Limit-Distriktet, skal hans Sønner befries for Udskrivning; dog med det Vilkaar, at han paa sin Grund opbygger et Huus, med Tillæg af 3 til 4 Tønder Land, og der boesætter en Familie med Fæste paa Livstid, da dennes Sønner indføres i Sjøe-Rollerne. (See Pl. 27 Jul. 1846).

c) Ligeledes nyde de i sidste Punkt (b) benævnte. Personers Børn Fritagelse for Udskrivning, naar Forældrene havt opbygget en nye Gaard eller et nyt Huus paa et Sted, som ikke tilforn har været beboet eller bebygget. (See Pl. 27 Jul. 1846).

d) Dersom et ungt Menneske, som staaer i Sjøe-Rollerne, beviser med Vidnesbyrd fra en offentlig Lærer i de lærde Skoler, at have giort Fremgang i Studeringer, og givet Prøve paa Fiittighed og Duelighed, bør han ikke udskrives; men han bliver dog staaende i Rollen saalænge, indtil han er bleven akademisk Borger, da han udgaaer aldeles fra Sjøe-Limiterne, og meddeles Pas af Sessionen. Endeligen

e) tilkomme de, der have faaet Afskeds-Passer fra Land-Milice-Sessionen, Befrielse for Sjøe-Tienesten; men deres Sønner, som fødes i Sjøe-Limit-Distriktet, bør indføres i Sjøe-Rollerne.

3)

Det maa og være tilladt andre at indrolleres, som dertil frivilligen melde sig, naar de, med Attest fra vedkommende Øvrighed, eller Pas fra Land-Milice-Sessionen, kan bevise, at intet er til Hinder i deres Antagelse; ligesom det og skal være dem af Landlægdernes Mandskab, som, naar de have fyldt det 20de Aar, mangle saadan Høide, at de til Soldater kunne udskrives, tilladt da at lade sig indføre i Sjøe-Rollerne; hvilken Rettighed ogsaa tilstaaes dem af Landlægdernes

Mandskab, som holde Soldater-Maal, naar de have naaet 24 Aars Alder, uden at være blevne udskrevne til Landkrigstienesten. *)

Jvfr. C. Br. 17 Oct. 1837.

II Ang. de Friheder, Rettigheder og Fordele, som de indrollerede Søe-Folk skulle nyde. *)

See C Br. 21 Febr. 1837.

4)

De, som ere indførte i Søe-Rollerne, skal ene og alene være berettigede til at ernære sig af vidtløftigt Fiskerie, samt ved at fare med Skibe, Jagter, Pramme, Færger og Baade. Saa skal og ingen andre, end de, antages til Lodser; dog at de først bevise, at de dertil besidde den fornødne Duelighed. *)

Jvfr. C. Br. 7 Jan. 1823, 3 Oct. 1829.

5)

I Fredstider maa det være de Kgl. Søefolk tilladt at fare og seile med Kgl. Undersaatters Skibe paa hvilke Steder, de helst vil, og hvor de kan best faae Hyre; dog skal enhver, forinden han gaaer ud med noget Skib, anmelde sin forehavende Reise for den vedkommende Land- og Sø-Krigs-Commissair, eller Indrollerings-Chef, som da uopholdeligen og uden mindste Betaling meddeler ham Certificatz eller Pas til Reisen; hvilket skal leveres til den Skipper, med hvilken han vil fare. Dersom Krigs-Commissairen eller Indrollerings-Chefen opholder sig længere, end 4 Mile, fra det Sted, hvorfra den Indrollerede gaaer ud til Søes, da kan han henvende sig til Tolderen, for af ham at erholde det fornødne Certificatz; til hvilken Ende enhver Tolder skal af Sessionen forsynes med et tilstrækkeligt Antal af Certificatz-Blanquetter, i hvilke den Hyredes Navn, Lægd, Nummer og flere personlige Kiendetegn da af Tolderen blive indførte. Og, paa det at Rollerne kan føres med vedbørlig Orden, bør Tolderen ved hver Maanedes Udgang tilstille den vedkommende Søe- og Land-Krigs-Commissair, eller Indrollerings-Chef, Lister over de saaledes meddeelte Certificatzer, med tilføiet Underretning, om Folkene virkeligen have begivet sig paa Reisen med de navngivne Skibe; hvilket alt da vorder antegnet i Rollen. Forsømmer Tolderen at gjøre denne befalede Anmeldelse bør han for hver Mand, som han har efterladt at anmelde, bøde 10 Rdlr, den halve Deel til Søe-Qvæsthuset, og den anden halve Deel til Stedets Fattigkasse. Paa lige Maade bør enhver Indrollerings-Chef og Krigs-Commissair meddele hinanden Efterretning, naar nogen af de Indrollerede (i Følge den Frihed, som er dem tilstaaet i 17 §) ankommer fra et Distrikt, og tager Boepæl i et andet, hvor han da indføres i Rollen. (Forandr, v. Fr, 19 Jun. 1807 § 1). *)

Jvfr. Adm. Br. 27 Apr. 1812.

6)

Naar der er et større Antal af Matroser i Distriktet, end der udfordres til Cofardie-Farten med de indenlandske Skibe, maa det være de Søe-Indrollerede tilladt at tage Hyre paa fremmede Skibe, i Freds-Tider, og naar ingen Udskrivning til Flaaden er befalet; dog skal enhver, som vil benytte sig af denne

Tilladelse, først stille en boesiddende Mand i Distriktet til Borgen for, at han igien skal indfinde sig inden den Tid, som i hans Pas fastsættes; hvilken Caution (der bør gives skriftlig, og kan udstædes paa slet Papir) overleveres Krigs-Commissairen eller Indrollerings-Chefen, som da bemyndiges til, i ovenanførte Tilfælde, at meddele den Søgende det fornødne Pas, enten til en bestemt Reise, eller for en vis Tid, men ei længer, end to Aar.*) Dersom den, der har erholdt saadant Pas. skulde udeblive over den foreskrevne Tid, uden at have indsendt Beviis om, at det, formedelst gyldige Aarsager, har været ham umueligt at komme tilstede, da bør Cautionisten strax, betale 100 Rdlr til Sjøe-Qvæsthuset. Værgrer han sig ved at udrede samme, bør de, efter Sessionens foregaaende Kiendelse, hos ham inddrives ved Execution. (Forandr, v. Pl. 5 Mart. 1842).

*) *See Circ. 23 Dec. 1837.*

7)

Naar de Sjøe-Folk, som ere udenlands, indkaldes til Kgl. Tieneste, enten ved Placater eller anden offentlig Bekjendtgjørelse, skal de, hvad enten deres Passer ere udløbne eller ikke, ufortøvet begive dem tilbage, og strax søge det Sted i de Kgl. Riger og Lande, til hvilket de beqvemmeligst og hastigst kan komme; hvor de da uopholdeligen skal anmelde dem hos den nærmeste vedkommende Sjø-Indrollerings-Betient, og give ham fornøden Efterretning baade om deres Navne og det Distrikt, hvorfra de ere udgaaede i fremmed Skibsfart. De Sjøefolk, der saaledes komme tilbage til Fædrenelandet, skal ikke alene (om de endog have forladt Landet uden Pas) være befriede for al Tiltale, men dem skal endog gives billig Erstatning for deres Reise-Omkostninger; ligesom de og fra den Tid, de have meldt sig, skal, imedens de ere hjemme, og saalænge de formedelst Udskrivningen til Kgl. Tieneste ikke kan tage Hyre med Kofardie-Skibe, nyde 4 Mk Dansk ugentligen i Kostpenge. I det omhandlede Tilfælde Skal den hjemkomne Sjøemand, indtil videre, strax indskrives i Rollen for det Distrikt, hvor han har meldt sig; og hans Ankomst skal derfra uopholdeligen tilmeldes den Krigs-Commissair eller Indrollerings-Chef, fra hvilken han havde erholdt Tilladelse og Pas til at fare udenlands, eller i hvis Rolle han var anført, da han begav sig ud af Landet. (Jvfr. Pl. 22 Aug. 1828 § 3).

8)

Naar der skeer Udskrivning til Kgl. Tieneste eller de Kgl. Skibes Bemanding, skal de Sjøefolk, som dertil udnævnes, nyde i Belønninger, Underholdning og Løn:

a) Fra den Dag, de udskrives, indtil de møder paa Transport- eller Samlings-Stedet, for at bringes til Khavn eller andensteds, gotgjøres dem følgende: En Styrmand 6 Rdlr maanedlig, en Tømmermand 3 Rdlr, en Seilmager 3 1/2 Rdlr, en Bødker 3 Rdlr, en Bøssesmed 2 1/2 Rdlr, en heel befaren Matros 2 1/2 Rdlr, en halv befaren 1 3/4 Rdlr, en Sjøevant eller Usjøevant 1 1/4 Rdlr. I øvrigt beregnes deres Land-Reise til 4 Mile om Dagen. (Jvfr. med dette litr. og indtil d. Pl. 2 Dec. 1834).

b) Fra den Dag de møde paa Transport-Stedet, indtil de indgaae i Post paa Transport-Skibet, eller, møde under Hvervingen i Khavn eller andet Sted,

gotgiøres en Styrmand 4 Rdlr maanedlig, og de øvrige hver 2 Rdlr 64 Sk.; men i den Tid, de ere i Transport-Kost, eller paa anden Maade transportereres og underholdes for Kgl. Regning, gotgiøres dem intet videre,

c) Fra den Dag, de afleveres under Hvervingerne, indtil den Dag, de commanderes ombord i de Kgl. Skibe, nyde de i Kost- og Qvarkeer-Penge: En Styrmand 4 Rdlr 64 Sk. maanedlig, og de øvrige hver 4 Rdlr. Desuden nyde Styrmandene 6 Rdlr maanedlig, indtil de indgaae i fuld Søe-Gage.

d) Naar de ere komne om Bord paa Krigs-Skibene. nyder en Over-Styrmand 16 Rdlr i Løn og 6 Rdlr i Kost-Penge maanedlig, 2den Styrmand 14 Rdlr i Løn og 6 Rdlr i Kost-Penge, 3die Styrmand 12 Rdlr i Løn og 6 Rdlr i Kost-Penge, 4de Styrmand 10 Rdlr i Løn og 6 Rdlr i Kost-Penge; en Tømmermand 9 Rdlr, 8 Rdlr, 7 Rdlr eller 6 Rdlr maanedlig; en Seilmager 7 Rdlr, en Bødker 6 Rdlr, og en Bøssesmed 5 Rdlr maanedlig; en Matros, efter den Tieneste, hvortil han bruges i Skibene, saasom: en Baadsmand 12 Rdlr maanedlig i Løn og 1 1/2 Rancon, efter Spise-Taxten; en Skibmand 9 Rdlr. en Baadsmands Math 8 Rdlr, en Skibmands Math eller Qvarteermester 7 Rdlr, en heel befaren Matros 5 Rdlr, en halv befaren 3 1/2 Rdlr, og en Søevant eller Usøevant 2 1/2 Rdlr maanedlig. Alle de, som ikke ere tillagte Kost-Penge, nyde Kost om Bord i Skibene. Desuden nyde alle de Indrollerede, som med de Kgl. Krigs-Skibe ere udcommanderede, fri Brug af Kongens Køie-Tøi, nemlig: en Krølhaars Madrasse, 2 Lagener, et Dækken og en Randsel.

e) De, som udmærke sig ved særdeles Duelighed og Tapperhed, kan ogsaa gjøre sig Haab om at vorde forfremmede til Officerer, naar deres Tieneste i denne Egenskab behøves, og de dertil findes værdige,

f) Naar et Orlogs-Togt er til Ende, nyder en Styrmand 4 Rdlr 64 Sk. i Reise-Penge. De øvrige, saasom: Tømmermænd, Seilmagere, Bødkere og Bøssesmedde samt Matroser, i hvad Tieneste de end ved Skibene have forrettet, gotgiøres derimod, som Indrollerede, efter Distrikternes Forskellighed, nemlig: 1 Rdlr 43 Sk., 3 Rdlr eller 3 Rdlr 64 Sk., eller og fri Transport med Skibe, som af Søe-Etaten dertil fragtes.

g) I øvrigt skal de Indrollerede, i Krigs Tilfælde, nyde Deel i det Bytte, som giøres, lige med dem, som staae i den faste Søe-Tieneste.

9)

Alle Søe-Folk skal være befriede for Udskrivning til Landkrigstienesten; dog skal det i Henseende til Søe-Limiterne paa. Landet iagttages ved Sessionen, at de af Mandskabet, som ikke forinden deres 20 Aars Alder have anvendt sig til Søen ved enten at fare med Skibe eller ved Fiskerie med Baade, skal, naar de have fyldt det 20de Aar, udskrives til Soldater, saafremt de dertil have den fornødne Vext; de udgaae altsaa da fra Søe-Limiterne til Land-Rollerne; men de, som ikke holde det bestemte Maal til Land-Krigs-Tienesten, skal, uagtet de ei have vant sig til Søen, blive staaende i Søe-Rollerne, indtil de ere blevne 36 Aar gamle, under Benævnelse af Usøevante, for, i paakommende Tilfælde, at kunne i denne

Egenskab udskrives til saadan Tieneste paa Flaaden, hvortil intet eller lidet Sømandskab udfordres. I øvrigt skal det være aldeles forbudet, enten ved Hverving eller paa anden Maade, at antage nogen af dem, som høre til Sø-Rollerne, i Tieneste ved Regimenterne (See Pl. 9 Jan. 1829 *).

Jvfr. Resol. 24 Jul. 1816, 27 Febr. 1818, 8 Oct. 1843 (C. T. p. 899).

10)

Ligesom det er bleven tilsagt de Søe-Indrollerede, i 4 §, at de ene og alene skulle have Ret til at ernære sig ved Søen; hvoraf følger, at det bør være forbudet alle andre at tage Hyre med Skibe, og at fare med Fragt-Baade; saa fastsættes herved end videre, at, dersom nogen Uberettiget desuagtet skulde befindes at have indsneget sig i Farten, da bør han strax indskrives til Søe-Tienesten, og siden bestandig høre under Søe-Indrolleringen. Dog forbeholdes det Land-Milice-Sessionerne, at reclamere en saadan Karl, dersom han er tjenstpligtig til noget Regiments-Distrikt *). (See Pl. 6 Sept. 1821).

*) *See C. Br. 7 Jan, 1823.*

11)

Paa det at Søe-Folkene desbedre kan haandthæves i deres Rettigheder, forbydes det alvorligen, at nogen Skipper maa antage til sit Skibs Bemanding andre, end dem, der ere forsynede med behørlige Patenter samt vedbørlige Passer eller Certificatzer; Befindes nogen at have forhyret andre, end søeindrollerede Folk, da skal han bøde 20 Rdlr, til lige Deling imellem Søe-Qvæsthuset og Stedets Fattige, for enhver saadan Uberettiget, som han har antaget til sit Skibs Bemanding. (Forandr, v. Fr. 19 Jun. 1807 § 1, jvfr. Pl. 20 Apr. 1804 *).

Jvfr. C. Br. 9 Apr. og 5 Oct. 1822.

12)

De Søe-Indrollerede skal være befriede for at betale Folke- og Familie-Skat; Saa skal og de, som boe i Kiøbstæderne, være fritagne for alle Byens Bestillinger og Paalæg (for saavidt disse ikke hænge ved Huset eller Grunden, og den Indrollerede selv er Eier deraf), samt for alle personlige Skatter, Extra-Skatten undtagen; Endelig og for den saa kaldte Bye-Skat, der af Kiøbstæderne udredes til Lønninger for Byens Betiente, og andre Udgifter *). Istedendfor Fritagelse for at svare Consumption i Kiøbstæderne, skal de, som der boe og opholde sig, hvad enten de ere udcommanderede i Kgl. Tieneste, eller lovligen fare til Kofardies, nyde den sædvanlige aarlige Gotgiørelse i Penge, nemlig: en Heelbefaren 3 Rdlr, en Halvbefaren 2 Rdlr, og en Søevant eller Usøevant 1 Rdlr; hvilken Godtgiørelse udbetales dem ved Sessionerne, og imodtages enten af dem selv personligen, eller af andre dertil befuldmægtigede; hvilke sidste da bør bevise, at den Udeblivende har lovligt Forfald. (See Pl. 2 Dec. 1834).

*) *See C. Br. 24 Mai og 28 Jul. 1836.*

13)

Naar Embedsmænd eller Borgere, hvis Sønner ikke høre under Indrolleringen, vil anvende nogen af deres Børn til Søefarten, da maa det være saadanne tilladt, at lade dem indskrive i Søe-Rollerne, under Navn af Frivillige eller Volontairer, og disse da være berettigede til i denne Egenskab at fare med Kofardie-Skibe, og

at være fritagne for Udskrivning til Krigs-Flaaden, som Matroser; Dog skal de være pligtige til, naar de have faret som Frivillige i 7 Aar, at bevise for Sessionen, at de have taget Examen i Navigationen. I Mangel af at have aflagt saadan en Prøve paa theoretisk Kundskab, bør de ikke længer undtages fra at udskrives som Matroser; Derimod bør de, der da gotgiøre deres Duelighed i Styrmands-Videnskaben, indskrives i Rollen, som Styr mænd, og ei udcommanderes til ringere Slags Tieneste paa Orlogs-Skibene. (See Pl. 21 Sept. 1804).

14)

I de 4 Maaneder, Søe-Farten i Almindelighed standses, nemlig: fra 1 Dec. til Martii Udgang, skal det være de Søe-Indrollerede tilladt at ernære sig ved at arbeide med egne Hænder i alle Slags Konster eller Haandværker, uden Hinder af de, i Kiøbstæderne værende, Laug; dog undtages herfra Guldsmed-Arbeide og andet saadant, hvorved der bruges Smeltning af Guld eller Sølv; Saa maa ei heller Tønder og andre Kar, som bruges i Handelen til at bestemme Maal, og for hvis Rigtighed Vedkommende bør staae til Ansvar, af dem forfærdiges. End videre tillades dem at spille paa Instrumenter ved deres Kammeraters Lystigheder. Fremdeles maa de søge Næring, ved at sælge grovt Rug-Brød, som er baget hos Bagere i Byerne, samt ved at tappe Øl og Brændeviin i Kiøbstæderne, naar de kiøbe bemeldte Varer hos dem, som ere privilegerede til at brygge og brænde. Saa skal det og være dem tilladt at holde Marquetenterie. De Indrolleredes Hustruer maa ogsaa det hele Aar igiennem, naar deres Mand ere i Farten, ernære sig paa de foranførte Maader. Endeligen skal baade de Indrollerede selv og deres Qvinder være befriede for at svare mere i Nærings-Skat, end den halve Deel i Forhold til det, som andre af samme Næring og Brug betale. (See Pl. 7 Jul. 1821 *), 25 Mart. 1824),

*) *Jvfr. C. Br. 20 Jul. 1815, 9 Apr, 1822.*

15)

Naar en Skipper vil seile, skal han give de Skibs-Folk, som have indgaaet Forening med ham om Hyre for Reisen, den halve Deel af deres fulde Hyre paa det Sted, hvor Skibet udredes, og den anden halve Part, naar han kommer tilbage og har udlosset det indehavende Gods; Men de, som fare for Maanedes-Hyre, skal betales paa den Maade, som de ved Akkord med Skipperen have vedtaget.

16)

Da det undertiden skal hænde, at Skippere give deres antagne Mandskab Afsked, efterat de med dem om Hyren ere blevne forenede, og at de, uden skiellig Aarsag, tage andre i deres Sted, efterat de første have indladet eller baglastet Skibet; Saa befales herved, at Skippere, eller deres Redere, skal i saadanne Tilfælde være pligtige til at betale den fulde Hyre, som Skipperne med Folkene vare blevne forenede om, og at den halve Deel deraf skal gives i Erstatning til de Folk, som Skipperen paa saadan Maade havde forurettet, og den anden halve Deel, som Bøder, tilfalde Søe-Qvæsthuset.

17)

Naar nogen Indrolleret vil flytte fra det Distrikt, hvorunder han hører og i hvis Rolle han er anført, til et andet Søe-Limit-Distrikt, da skal saadant ei være ham formeent; dog bør han, forinden han flytter, anmelde det for den Indrollerings-Chef eller Krigs-Commissair, fra hvis Distrikt han udgaaer, og af ham lade sig forsyne med vedbørligt Pas; hvilket han uophødeligen skal forevise den vedkommende Indrollerings-Chef eller Krigs-Commissair paa det Sted, hvor han vil nedsætte eller opholde sig, paa det at han kan vorde anført i dette Distrikts Rolle. (See Pl. 14 Jun. 1806).

18)

I Tilfælde af at nogen, som er udskreven til de Kgl. Krigs-Skibe, skulde have det Uheld, enten at omkomme i og formedelst Kongens Tieneste, eller desformedelst at lide Skade paa Helbred og Lemmer, da skal han eller hans efterladte Enke og Børn, naar de, som Fattige, trænge til Forsørgelse eller Understøtelse, dertil forhielpes af Søe-Qvæsthuss-Kassen; men dersom en saadan Matros dør af Sygdom paa det Sted, hvortil han er commanderet, da hører hans Enke og Børn til Forsørgelse af den civile Fattig-Kasse, ifald de dertil ere trængende.

III. Ang. de Forholds-Regler, som bør iagttages og følges ved Mandskabets Udskrivning til den Kgl. Søe-Tieneste.

19)

Som en Hoved-Regel fastsættes herved, at, naar Udskrivning af Søefolk befales til Kongens Flaades Bemanding, da bør samme fordeles lige over det hele Rige. i Forhold af ethvert Distrikts Folkemængde. Det er at sige: i Forhold til det Antal af Søe-Indrollerede, som befindes i ethvert Distrikt.

20)

Til den Ende skal de vedkommende Indrollerings-Chefer, saasart Sessionerne ere tilendebagte, indsende til Admiralitets- og Commissariats-Collegium, og Krigs Commissarierne tilstille General-Krigs-Commissairen, en summarisk Beretning om, hvormange Personer, der findes i deres Roller; hvilke, i Henseende til deres Alder, deles i følgende Klasser, nemlig:

- a) Antallet af dem, som have fyldt deres 16de Aar;
- b) dem, som ere over den Alder, indtil 36 Aar;
- c) dem, som ere over 36 Aar indtil 50 Aar, men dog vedblive at ernære dem af Søefart; og
- d) de Søefarende, der have opnaaet den sidstbenævnte Alder, og da blot ere antegnede i Extra-Rollen.

Mandskabet, fra 16 Aars Alder at regne, inddeles, i Henseende til deres Duelighed, igien i 4 Klasser, nemlig: Heelbefarne, Halvbefarne, Søvante *) og Usøvante; Saa bør der og i disse summariske Beretninger anføres, hvormange af Distriktets Mandskab have Vedtegning i Rollen, som Gaardmænd, gamle Forældres Hielp, eller Udygtige. Naar General-Krigs-Commissairen har erhholdet disse Efterretninger fra Land- og Søde-Krigs-Commissairene, indsender han uopholdeligen en tabellarisk Extract deraf til Admiralitetet.

*) *See C. Br. 3 Jul. 1838.*

21)

Naar Udskrivning skal skeep, tilkiendegiver Admiralitets- og Commiss. Collegium General-Krigs-Commissairen, hvormange Folk, der udfordres i det Hele af Søde-Limiterne paa Landet, og hvor stort Antal af hver Klasse, nemlig: af Heelbefarne, Halvbefarne, Søvante og Usøvante; Hvorefter Gen. Krigs-Commissairen forfatter en Repartition over det Antal, som enhver Krigs-Commissairs Distrikt tilkommer at levere, i Forhold af dets Folkemængde, og i Overeensstemmelse med den, i 19 § foreskrevne, Hoved-Regel. I Følge denne Repartition tilmelder han uopholdeligen samtlige Krigs-Commissairer, hvormange Søde-Folk af hvert Slags, der bør udskrives i de dem betroede Søde-Indrollerings-Distrikter; da enhver Krigs-Commissair derefter igien fordeler paa Amterne Antallet af dem, der skal udskrives, i Forhold af ethvert Steds Folkemængde, samt besørger Sessionerne berammede og Udskrivningen udført, saavel som det videre fornødne til Mandskabets og dets Skibs-Kisters Transport til det bestemte Sted. I Henseende til Udskrivningen af Kjøbstædernes Mandskab, da bestemmer Admiralitetet, ved Ordre til Sessionerne, hvor mange der fra ethvert Indrollerings-Distrikt bør leveres. I øvrigt skal der i de Lister over det udskrevne Mandskab, som indsendes til Admiralitets- og Commiss. Collegium, anmærkes, om nogle af disse Sødefolk have lært enten Bødker, Seilmager- eller Reebslager-Haandværker, paa det at de kan, naar de findes duelige, anvendes til saadant Brug i Kgl. Tieneste.

22)

Paa det at det Usøvante unge Mandskab kunde giøres skikket til Søde-Tienesten, bør der, ved enhver Udskrivning, af denne Klasse udcommanderes et forholdsmæssigt Antal, som af Admiralitetet bestemmes i den Udskrivnings-Ordre, som derfra udstædes; dog bør derved iagttages, at disse ikke maa være yngre, end 16, og ikke ældre, end 19 Aar. Naar de saaledes have tient paa et Togt, udgaae de af bemeldte Klasse, og anføres i Rollen, som Søvante eller Halvbefarne, efter den Karakter, som dem gives ved at forløves fra Skibene.

23)

Udskrivningerne bør skeep ved Sessionerne, under dens Deputeredes umiddelbare Bestyrelse.

24)

Alle Søde-Indrollerede, som ere tilstede i Distriktet, skal være Pligtige til hvert Aar at møde personligen ved Sessionerne, fra den Tid, de have fyldt deres 16 Aar. (See Pl. 22 Jan, 1816).

25)

Til den Ende skal Sessionerne holdes paa beleilige Steder i, ethvert Distrikt, efter de samme Regler, som følges ved Land-Milice-Sessionerne; saa at Veien for Folkene bliver saa kort, som mueligt *).

See Resol. 12 Jan. 1827, Circ. 8 Oct. 1831, cfr. Circ. 18 Aug. 1832, Skr. 13 Mai 1834.

26)

De Indrolleredes Tienstpligtighed regnes fra den Tid, de have fyldt det 16de Aar, og vedvarer indtil dem fra Sessionen ere blevne meddeelte vedbørlige Afskeds- eller Fri-Passer, da de udslettes af Sjø-Rollen.

27)

De Tids-Punkter eller Omstændigheder, som berettiger dem til at begiere saadanne Passer, ere følgende:

a) Naar de have opnaaet 36 Aars Alder, og da ikke vil ernære dem ved Søefarten, udgaae de med Pas af Rollen.

b) Naar nogen, som er 23 Aar gammel, har kjøbt eller fæstet Gaard, og han beviser, at denne (ifald det er Fæste-Gaard) ved Syns-Forretning er bleven ham overleveret, samt at han der virkeligen er bosat og har Huusholdning, da meddeles ham ogsaa Pas; hvori dog, til at forebygge svigagtig Omgang, udtrykkeligen bør anføres det Vilkaar, at, dersom han skulde forlade Gaardbruget, førend han er bleven 36 Aar, uden at tiltræde en anden Gaard, bør han igien ansees, som tjenstpligtig, indtil det 36 Aar. Heraf følger altsaa, at han imidlertid bliver staaende i Rollen med en saadan Vedtegning,

c) Paa lige Maade, og under samme Vilkaar, tilkommer ogsaa dem, som ere yngre, end 28 Aar, Afsked, naar de ved Arv eller Fæste have faaet Gaard efter deres Forældre formedelst disses indtrufne Dødsfald. Men, naar Overdragelsen skeer ved Salg eller Afstaaelse, imedens Forældrene ere i Live, da kommer samme ikke i Betragtning. Iøvrigt bør ingen Besiddelse af Jord ansees som Undskyldning eller Undtagelse for Udskrivning, i de sidst benævnte tvende Tilfælde, medmindre Gaarden i det mindste indbefatter 1 Tønne Hartkorns Matrikel-Skyld *).

See C. Br. 23 Jan. 1827.

d) Dersom nogen, som boer under Sjø-Limiternes Distrikt paa Landet, tager et fattigt Drengbarn fra en Kjøbstad til sig, og opdrager det, indtil det har opnaaet en Alder af 16 Aar, da maa det være ham tilladt, at lade dette indskrive i Sjø-Rollen, i en af hans egne Sønners Sted, og denne sidste da gives Afskeds- eller Fri-Pas.

e) Ligeledes meddeles dem Afsked, som have været udskrevne 8 Gange til Søes paa de Kgl. Krigs-Skibe, naar de da erklære, at de ikke vil ernære dem ved Søefarten. I dette Tilfælde skal et Sjø-Togt udenfor Europa altid regnes for 2 Udskrivninger; og dersom nogen vedbliver at tiene over et Aar, uden at forløves

hiem, da regnes ogsaa hans Tieneste for 2 Togter, uagtet Skibet ikke kommer udenfor de europæiske Farvande.

f) Dem, der findes at være virkelige Krøblinger, bør i deres unge Aar meddeles Udygtigheds-Passer, paa det at de kan anvendes til at lære saadanne Haandværker eller Haandteringer, som de, efter deres Legems Beskaffenhed, maatte være skikkede til at øve for at ernære sig. (See Pl. 26 Nov. 1822).

28)

Paa det at Mandskabets Udskrivning til Krigs-Tienesten ikke skal blive vilkaarlig, fastsættes følgende Billigheds-Regler, som bør iagttages i Hensigt til dem, der, uagtet de ere tjenstpligtige, dog i Betragtning af Omstændighederne fortjene Skaansel frem for andre, som ikke have gyldig Undskyldning eller Forfald. Bestemmelserne i denne Henseende ere disse:

a) Saalænge der findes andet dygtigt Mandskab i Distriktet, skal en gammel Gaardmands, eller en gaardbrugende Enkes, eneste søn være fritagen for Udskrivning; og, dersom de have flere Sønner, da maa en af disse forbigaaes, for at være deres Forældre til Hielp; dog finder saadan Undtagelse ikke Sted, med mindre Sønnen have bestandig været i Forældrenes Tieneste fra den sidste Fardag, for den Tid, Sessionen holdes.

b) De, som ere gifte og have Børn, skal forskaanes frem for unge Karle; og iblandt de førstbenævnte af disse bør de, som have de fleste Børn at forsørge, komme i fortrinligst Betragtning *).
See Resol. 2 Oct. 1838.

c) De, som have gjort 8 Søe-Togter paa de Kgl. Krigs-Skibe, skal være befriede for Udskrivning, omendskiøndt de vedblive at ernære dem af Søe-Farten; men saafremt der ikke skulde gives det fornødne Antal af andre duelige Folk, da kræver Nødvendigheden, at de ogsaa maa udskrives. (See Fr. 19 Jun. 1807 § 1).

d) Dersom nogen, i hvis Lod det falder at udskrives, beviser, at han har været forhyret med et Koffardie-Skib og, efter Forhyrings-Contracten, taget i Tieneste ombord, førend Udskrivningen er bleven bekendtgiort, da maa han forskaanes for at udcommanderes, naar der ellers er tilstrækkeligt Mandskab til Kongens Tieneste.

e) Endeligen skal de Søefarende, som have opnaaet 50 Aars Alder, og da ere ansatte i Extra-Rollerne, være aldeles forskaanede for Orlogs-Tienesten, med mindre Landets Kræfter maatte opbydes til dets Værn, da der, i saa Fald, ingen Undtagelser kan finde Sted. Følgelig kan ogsaa disse, der ere forflyttede til Extra-Rollerne, være befriede for at møde personligen ved de aarlige Sessioner.

29)

Naar der paa et Sted ere flere Søefolk af alle eller af enkelte Klasser, end det Antal, der behøves til den befalede Udskrivning, efterat de ere forbigaaede, som,

i Følge foranførte Billigheds-Regler, bør forskaanes frem for dem, der intet saadant Forfald have; da skal dog de, som udcommanderes til Krigs-Skibenes Bemanding, ikke vilkaarligen udtages, men enhver Klasse for sig skal trække Lod, om hvilke af dem, det tilfalder at tiene paa det Togt, hvortil Udskrivningen skeer. Denne Lodkastning indrettes paa samme Maade, som nu bruges ved Land-Milice-Sessionerne, i lige Tilfælde, nemlig: at der lægges paa et Sted saamange Kapsler, som der ere Personer; I saa mange af disse Kapsler, som svare til det Antal af Folk, der skal udskrives, lægges en Seddel med Paategning af disse Ord: *tilfalder at tiene Kongen paa dette Togt*; og de øvrige Kapsler blive tomme. Derefter udtrækker hver Mand en Kapsel, som da afgjør, om det falder i hans Lod at commanderes, eller ikke. Iøvrigt bør Lodkastningen skee offentlig ved Sessionen, og under sammes umiddelbare Opsigt.

30)

Forinden Lodkastningen gaer for sig, tilspørger dog Sessionen Mandskabet, om nogen har Lyst til at udskrives, uden at trække Lod? De, som dertil melde sig, anmærkes i de Lister, over de udcommanderede, der indsendes til Admiralitetet, med det Navn: Frivillige til Tienesten.

31)

Efterat Lodtrækningen er skeet, skal det endog være saadanne, som derved ere blevne fritagne, tilladt at paatage dem Tienesten i Stedet for dem, som Lodden har truffet; men, i saa Fald, bør de inden en Times Forløb, efterat Lodkastningen er tilendebragt, erklære dette for Sessionen. Det følger ogsaa af sig selv, at den, der saaledes paatager sig at tiene i en andens Sted, bør være af samme Klasse, og ligesaa dygtig til Tienesten, som denne.

32)

Dersom nogen af Mandskabet udebliver fra Sessionen, uden at bevise lovligt Forfald, da skal hans Udeblivelse ansees som en stiltiende Ærklæring om, at han ønsker at udskrives til det forestaaende Søe-Togt; hvorefter følger, at en saadan fortrinligen bør commanderes til Flaaden, uden Lodkastning, og uden at nogen Undskyldning fra hans Side derefter maa komme i Betragtning.

33)

Skulde nogen formedelst beviislig Sygdom eller anden gyldig Aarsag, hindres fra at møde personligen ved Sessionen, udskrives han dog efter sin Orden, og Lægdsmanden trækker, i Tilfælde af Lodkastning, paa hans Vegne Lod. Men da udskrives tillige en anden dygtig Mand, som Reserve, til at tiene, ifald hans Sygdom vedvarer, naar Mandskabet skal transporteres til Skibene.

34)

Angives nogen at være aldeles uduelig til Søe-Tienesten, da skal han, saafremt hans Legems Bræk eller Sygdom ikke er øiensynlig, besigtiges af den ved Sessionen tilstedeværende Chirurg *), i Land- og Krigs-Commissairens eller Indrollerings-Chefens Overværelse, og hans Dygtighed Paakiendes af Sessionen.

Befindes det da, at hans Skade er ulægelig, meddeles ham Udygtigheds-Pas; men kan han helbredes, bliver han staaende i Rollen.

*) *See C. Skr. 25 Jun. og Circul. 28 Jun. 1831.*

35)

Dersom nogen udsteder urigtig Attest om en Søm-Indrollerets Sygdom eller andet lovligt Forfald, skal han derfor straffes med 50 Rdlrs Bøder, til lige Deling mellem Stedets Fattige og Søm-Qvæsthuset. Skeer det oftere, da straffes den Skyldige med dobbelte Bøder, og tiltales desforuden, ifald han er Kgl. Betient, til at have sit Embede forbrudt.

36)

Til at afværge Misbruge af dette Slags, skal det derfor paaligge den vedkommende Stiftamtmand eller Amtmand, at foranstalte den nøieste Undersøgelse ved Forhør, naar nogen af Mandskabet, i Tilfælde af Udskrivning, undskylder sig formedelst Sygdom. Iøvrigt skal den, som een Gang af denne Aarsag er forbigaaet, fortrinligen og frem for nogen anden udcommanderes til det næste Søm-Togt, som forefalder.

37)

Da Mandskabets personlige Møde ved Udskrivningerne er høist fornødent, baade med Hensyn til at undersøge enhvers Dygtighed, og Gyldigheden af hans Undskyldning eller Grund til Fritagelse, ifald saadan haves; Saa skal det paaligge enhver Huusbond, som har nogen Søm-Indrolleret i sin Tieneste, at tilholde denne at indfinde sig ved Sessionen til den bestemte Tid. Skulde Huusbonden hindre ham fra at møde, da skal han derfor bøde 20 Rdlr til Stedets Fattig-Kasse. Og dersom Huusbonden skulde understaae sig, enten middelbar eller umiddelbar, at holde nogen, som er udskreven til Orlogs-Tienesten, fra at forføie sig til det Sted, han er commanderet for at indskibes; da skal den Skyldige straffes som en modvillig Overtræder af Kongens Befalinger.

38)

Ingen skal fritages paa den Grund, at han eier Part i noget Skib eller Fartøi, med mindre han virkelig er Skipper eller Styrmand, og han dertil paa lovlig Maade, med Sessionens Tilladelse, er bleven beskikket og antaget, efterat have aflagt vedbørlig Prøve paa sin Duelighed i Sømmands-Videnskaben.

IV) Ang, Rollernes Berigtigelse og Førelse, samt de Pligter, som, i denne Henseende, paaligge Magistrater, Præster, Jordegods-Eiere, Lægds mænd og alle andre Vedkommende.

39)

Rollerne over det, til Søm-Tienesten, hørende Mandskab, som boer eller opholder sig i Kiøbstæderne eller paa Kiøbsteds Grund, føres herefter, ligesom hidindtil, af Indrollering-Cheferne.

40)

Men hvad Søelimiterne paa Landet betræffer, da bør Hoved-Rollerne, over det derunder hørende Mandskab, føres af Land-Krigs-Commissairerne; hvilke, til den Ende, beskikkes til at være tillige Sø-Krigs-Commissairer. Heraf følger da, at, ligesom disse nu forestaae Indrolleringsvæsenet i de nye oprettede Sø-Lægder, saa bør og de ældre Sø-Limiter lægges under deres Distrikter, paa det at Sø-Lægdernes Mandskab samtligen kunne behandles lige, og Fremgangsmaaden i det hele blive aldeles eensformig.

41)

Paa det at Krigs-Skibene kan, i ethvert paakommende Tilfælde, med vedbørlig Hurtighed vorde forsynede med et tilstrækkeligt Antal af Søefolk; har Kongen besluttet, at forøge de, af Ham oprettede, nye Sø-Limiter, ved at udvide disses Distrikter til ethvert Sted, hvis locale Beskaffenhed og Beliggenhed indbyder eller giver Leilighed til Næring af Skibsfart og Fiskerie. Med Hensyn til denne vigtige Gienstand, samt til at forskaffe de ældre Sø-Limiters Roller den fuldkomneste Nøiagtighed og Paalidelighed, befales herved, at der, saasomt som mueligt, skal holdes Extra-Sessioner overalt i Danmark, saavel i Kiøbstæderne, som paa Landet. Disse Extra-Sessioner skal i deres Forretninger iagttage og følge den Fremgangsmaade, og anvende de Midler til Kontroller, som findes foreskrevne i den, under Dags Dato, desangaaende udstædte Placat. Iøvrigt skal bemeldte Extra-Sessioner holdes af de vedkommende Stiftamtmand og Amtmand, samt Indrollerings-Cheferne og Krigs-Commissairerne (hvilke sidste skal være Mellemmere af Extra-Sessionerne i Kiøbstæderne, ligesom Indrollerings-Cheferne skal være det i de ældre Sø-Limit-Distrikter paa Landet, hvilke sidste da overleveres til Krigs-Commissairerne). Men da Krigs-Commissairerne bør være bedst underrettede om Fremgangsmaaden, skal de tilberede og ordne bemeldte Extra-Sessioner i Hensigt til Formen, og være bemyndigede til at fordre hos de Kgl. civile Embedsmand, saavelsom hos Præsterne, Gods-Eierne og alle andre Vedkommende, de Oplysninger, som udkræves til at forskaffe Rollerne den vedbørlige Paalidelighed. Endeligen skal, paa Landet, Herredsfogderne og Gods-Eierne, eller deres Fuldmægtiger, og, i Kiøbstæderne, een af Magistraten stedse være tilstede ved Extra-Sessionerne, for da at meddele disse de Efterretninger og Oplysninger, som maatte eragtes fornødne. Hvad Kiøbenhavn betræffer, da vil Kongen, naar Extra-Sessionerne i de øvrige Distrikter ere tilendebragte, befale, at en særdeles Extra-Sessions-Commission der nedsættes, for at bringe Rollerne over Søe-Mandskabet i tilbørlig Orden.

42)

Mandskabet, som, i Følge 1 Kap. 1 og 2 §, hører til Søe-Tienesten, skal indskrives i Rollerne, fra den Tid, de ere fødte, og ei deraf udslettes, førend de af Sessionen have erholdt vedbørlige Afskeds-, Udygtigheds- eller Fri-Passer.

43)

I Kiøbstæderne skal hvert Steds Magistrat aarligen i Medio Januarii tilstille Indrollerings Chefen en rigtig Fortegnelse over alle de Søe-Folk og disses Børn af Mand-Kiøn, som boe eller opholde sig paa Kiøbstadens Grund, og dertil føie

nøiagtig Forklaring om den Af- og Tilgang, som er foregaaet formedelst fra- og tilfiyttede, samt døde og fødte, i det Tidsrum, som er forløbet fra den sidste Session *).

See C. Circul. 30 Jan. 1844 (C. T. p. 165).

44)

Paa Landet skal der allevegne i de gamle Søe-Limit-Distrikter, ligesom i de nye, beskikkes Lægds mænd, i Overensstemmelse med de Regler, som, i denne Henseende, ere foreskrevne for Land-Milice-Væsenet; hvilke Lægds mænd skal, til Belønning, nyde de Fortrin, Rettigheder og Friheder, som ere fastsatte ved Fr. 20 Jun. 1788 35 §. Iøvrigt, naar der i et Lægds Distrikt ere baade Søe- og Landfolk, maa Rollerne desuagtet føres af een Lægdsmand.

45)

Bemeldte Lægds mænd skal, under Proprietairernes Opsigt, paa de samlede Godser, og Herredsfogdernes, paa Strøegodserne, holde specielle Roller over det, sig i deres Distrikter opholdende, Mandskab, samt deri nøiagtigen antegne de, imellem hver Session skeete, Af- og Tilgange formedelst Fødsel, Dødsfald, Afsked, o. s. v.

46)

Gods-Eierne, for de samlede Godser, og Herredsfogderne, for Strøegodserne, skal derefter, for saavidt Søe-Limit-Distrikterne paa Landet betræffer, forfatte og tilstille Krigs-Commissairen paalidelige og efterrettelige Roller og Forklaringer over det Mandskab, som opholder sig paa deres Godser, eller i deres Distrikter; hvilke Lister og Forklaringer bør være færdige og indsendte paa samme Tid, som det, i Hensigt til Land-Milice-Væsenet, er befalet. Til den Ende skal Lægdsforstanderne og Lægds mændene for de gamle Søe-Limiter ved Extra-Sessionerne nøie underrettes om den Maade, paa hvilken disse Roller ved Land-Milicen ere indrettede, samt hvorledes de bør vedligeholdes. Saa skal og Præsterne, paa Lægdsforstandernes Anfordring, betimeligen sende Krigs-Commissairen Attester om de Børn af Mandkiøn, som ere fødte og døde i den forløbne Tid; hvortil dem meddeles Formularer af Krigs-Commissairen. I de Sogne, hvori der findes Mandskab baade af Land- og Søe-Lægder, skal Præsterne i de fornævnte Attester betegne Søe-Limiternes Mandskab med S. L. ved enhvers Navn. Og, paa det at Præsterne kan være fuldkommen underrettede om de Steder i Sognet, som høre under Søe-Lægderne, skal Krigs-Commissairene meddele dem Fortegnelse derover, saasnart Extra-Sessionerne ere tilendebragte, saa og siden, saafremt flere Steder vorde henlagte til Søe-Limiterne *).

See Reskr. 23 Febr. 1821.

47)

Dersom der i et Lægds Distrikt befindes at være forskellige Lodseiere, af samlet Gods og Strøegods, da skal Rollen over det Hele dog føres af een Person, nemlig: af Herredsfogden, naar der er meest Strøegods, men, i modsat Fald, af det samlede Godses Eier.

48)

Paa det at Magistraternes Lister kan være fuldkommen paalidelige, skal de vedkommende Sognepræster i Kiøbstæderne, ved Aarets Udgang, uopholdeligen forsyne Indrollerings-Chefen med nøiagtige Fortegnelser over alle de Børn af Mandkiønnet, som i det afvigte Aar ere fødte i deres Kirke-Sogne og henhøre til Søe-Indrolleringen, samt ligeledes over dem, som ved Døden ere afgangne.

49)

Efter fornævnte Roller, samt Af- og Tilgangslistes, forfatter den vedkommende Indrollerings-Chef og Krigs-Commissair hvert Aar sin Hoved-Rolle over det hele Mandskab i det ham anbettede Distrikt; Dog følger det af sig selv, at den første Hoved-Rolle over Kiøbstædernes og de ældre Søe-Limiters Mandskab forfattes ved Extra-Sessionerne. Iøvrigt bør Rollerne for Landet indrettes saaledes, at hvert Amt indeles særskilt for sig.

50)

Af fornævnte Hoved-Rolle skal Indrollerings-Chefen og Krigs-Commissairen aarligen indsende Gienpart til Admiralitets- og Commiss-Collegium; Saa skal og Krigs-Commissairene tilstille General-Krigs-Commissairen Gienparter deraf, for af ham at vorde vedbørligen reviderede.

51)

Dersom nogen Uorden opdages ved Rollernes Giennemgaaelse, da skal Aarsagen dertil nøie undersøges ved Sessionen, og Feilen der rettes.

52)

Befindes Urigtighederne at have deres Grund i Svigagtighed, da bør den Skyldige, ifald denne er Kgl. Embedsmand, dømmes til at have sit Embede forbrudt, og er det en Jordegods-Eier, da at straffes, som en modvillig Overtræder af Kongens Befalinger; og dersom det er Lægdsmanden, dømmes han til 8 Dages Fængsel Paa Vand og Brød. Kan Forseelsen henregnes til en stor Grad af Efterladenhed, da tilfindes de førstnævnte at bøde fra 10 til 50 Rdlr til Fattig-Kassen, og den sidste til at hensættes i Fængsel fra 1 til 4 Dage, efter Sagens Beskaffenhed og forsømmelsens Grad. Skiønnes det derimod, at den indløbne Feil ikke er skeet af Egennytte, Modvillighed eller mærkelig Skiødesløshed, da giver Sessionen den Vedkommende en passende Erindring og Advarsel. Iøvrigt er Sessionen i disse Tilfælde den Ret, for hvilken de Paagieldende skal svare og dømmes.

53)

Med Hensyn til det dobbelte Øiemærke, at Rollerne kan føres med den mueligste Nøiagtighed, og at Orden i denne Henseende kunde overholdes, i Forening med kraftig Haandhævelse af den Frihed, som Kongen vil, at de Søe-Indrollerede skal nyde til at søge Næring paa de Steder, hvor de finde samme fordeelagtigst, fastsættes herved følgende Regler, hvilke ufravigeligen bør iagttages og efterleves:

a) Naar nogen, der hører til Søe-Rollerne, vil flytte fra et Sted til et andet i Lægds-Distriktet, skal han anmelde det for Lægdsmanden, som da antegner denne Forandring i sin Rolle.

b) Dersom han vil begive sig ud af Lægds-Distriktet, men dog forblive i det samme Amt, da skal han forsyne sig med en Følge-Seddel fra den Lægdsmand, hvis Distrikt han forlader, og strax ved sin Ankomst til sit nye Opholds-Sted anvise den for sidstbenævnte Steds Lægdsmand, som tegner derpaa, at Overbringeren af Følge-Seddelen er ankommen til hans Lægd; hvorefter den Indrollerede leverer denne saaledes attesterede Følge-Seddel tilbage til den Lægdsmand, af hvilken den er bleven udstædt, paa det at han kan føres til Afgang i dennes Rolle, og igien indskrives i den andens, til hvis Distrikt han er ankommen.

c) Til disse Følge-Sedler meddeler Krigs-Commissairen de vedkommende Lægds mænd en Forskrift eller Formular, for saavidt som de ikke allerede dermed ere forsynede.

d) Vil nogen af Søe-Limiternes Mandskab flytte ud af Amtet, til et andet Amt, i Indrollerings-Distriktet, da skal han henvende sig til Lægdsforstanderen, og melde for denne, paa hvilket Sted han vil nedsætte eller opholde sig; da Lægdsforstanderen strax skal indberette det til Krigs-Commissairen, som uopholdeligen sender det fornødne Pas. Saasnart den Flyttende er ankommen til det bestemte nye Opholds-Sted, skal han aflevere Passet til dette Steds Lægdsforstander, som da anfører ham i sin Lægds-Liste, og tilstiller Krigs-Commissairen Passet, med den Paategning, at den, som Passet angaaer, er rigtig bleven antegnet i hans Lægds-Seddel eller Liste.

e) Ifald den Indrolleerte vil gaae ud af et og nedsætte sig i et andet Søe-Indrollerings-Distrikt, skal han forholde sig efter det, som er foreskrevet i II Kap. 17 §, og da søge Pas hos den vedkommende Indrollerings-Chef eller Krigs-Commissair. (See Pl. 14 Jun. 1806).

54)

Da de, i 53 § foreskrevne, Reglers Efterlevelse er af yderste Vigtighed; saa bestemmes herved følgende Tvangsmidler og Strafløve til at hemme Overtrædelser:

a) Dersom nogen af det indrolleerte Mandskab, naar han forandrer sit Opholds-Sted i Lægdet, efterlader at anmelde saadant for Lægdsmanden, skal han bøde 1 Rdlr til Sognets Fattige, (Forandr. v. Fr. 22 Mart. 1845 § 11).

b) Flytter han ud af Lægdet til et andet Lægd i Amtet, uden Følge-Seddel, straffes han med 2 Dages Fængsel paa Vand og Brød.

c) Begiver han sig ud af Amtet, uden at være forsynet med Pas fra Krigs-Commissairen, saaledes som i 53 § d er befalet, da straffes han paa lige Maade med 8 Dages Fængsel.

d) Dersom han gaaer ud af Søe-Indrollerings-Distriktet, uden Indrollerings-Chefens eller Krigs-Commissairens Pas, da sættes han 14 Dage paa Vand og Brød. (Med litr. b, c, d jvfr. Pl. 16 Mai 1827).

e) Paa lige Maade og i lige Forhold ansees de, som efterlade at anvise deres Passer og Følge-Sedler til Vedkommende saaledes, som det i sidst foregaaende § er befaleet.

55)

Dersom nogen Huusbond antager en Søe-Indrolleret i Tieneste, uden at denne er forsynet med vedbørligt Pas eller Følge-Seddel, skal han ansees med Bøder fra 10 Rdlr til 50 Rdlr til Stedets Fattig-Kasse. i Forhold af hans Formue og Sagens Beskaffenhed; Saa bør han og udrede de Omkostninger, som medgaae til at føre den, som har flyttet uden Pas tilbage til Distriktet eller Lægdet.

58)

En Magistrats-Person i Kiøbstæderne, og de vedkommende Herredsfogder samt Gods-Eiere paa Landet, skal selv, eller ved dens Fuldmægtiger, være pligtige at møde ved Sessionerne, saavel som ved enhver Udskrivning, for at føre Lægds-Rollerne, og give de Oplysninger, som maatte eragtes fornødne; Saa skal og Lægds-mændene indfinde sig med deres Distrikters Mandskab, og blive tilstede, for at meddele Sessionen de Efterretninger, som dem kunne affordres.

57)

I Sammenhæng med det, der er foreskrevet i II Rap. 5 og 11 §§, i Henseende til Certificatzers Meddelelse til dem, som forhyres paa Reiser med Kiøbmands Skibe, fastsættes endvidere, med Hensyn til Ordens Vedligeholdelse i Rollernes Førelse, følgende Regler til Iagttagelse:

a) Enhver Skipper, som udgaaer med sit Skib fra nogen Havn eller Lade-Plads, skal, efter det forhyrede Mandskabs Certificatzer (hvilke han tager i sin Forvaring), forfatte 2de eenslydende Lister over det Mandskab, han har forhyret, og tegne ved enhver Mands Navn, hvad Hyre ham er bleven accorderet, enten for Reisen eller maanedsviis, samt hvormeget enhver forud er blevet betalt. Disse Lister (som bør være indrettede efter den nu brugelige Formular) skal Skipperen forevise den nærmeste Indrollerings-Betient, hvad enten det er Krigs-Commissairen, Indrollerings-Chefen, eller den subalterne Officeer, og, naar ingen af disse ere saa nær tilstede, da til Tolderen paa det Sted, hvor han tager sin Toldseddel Saa skal han og for dem fremstille sit Skibs-Mandskab for at confereres med Listen. (See Fr. 19 Jun. 1807 §§ 1 og 2, Pl. 12 Aug. 1843).

b) Den Embedsmand, for hvilken Listen forevises, skal da sammenholde denne med Folkenes Certificatzer og de derudi benævnte Omstændigheder; og, naar han, efter nøie Undersøgelse, finder den rigtig, skal han paategne den med sin Haands Underskrift, og selv beholde det ene, samt give Skipperen det andet, Exemplar deraf tilbage, med vedbørlig Paategning. I øvrigt skal enhver subaltern Officeer, eller Tolder, som nogen Skipper paa anførte Maade haver expederet, maanedlig til Distrikis-Chefen indsende saadanne af Skipperne givne Lister. Paa

lige Maade skal der, hver Gang en Skipper kommer tilbage til hans Losse- eller Lade-Plads, skee Undersøgelse af Distriktets anordnede Officerer eller Mynsterskrivere, og, hvor ingen af dem er tilstede, da af Stedets Tolder, til hvilke Skipperen skal fremvise sin paategnede Liste og det derudi anførte Mandskab, og, naar samme findes at være overensstemmende og rigtige, attesteres saadant igien paa Listen. Men, naar Skibet oplægges, eller der skeer Ombytning af Folk, skal Skipperen, foruden at gjøre vedbørlig Rigtighed for hver Mand, han har haft med sig, aflevere deres ihændehavende Certificatzer til den Indrollerings-Officer eller Betient, som er paa Stedet, eller nærmest derved; og dersom da noget Certificatz findes at være udstedt af et andet Distrikts Indrollerings-Chef eller Krigs-Commissair, bør saadanne Certificatzer sendes tilbage til den, som har udstedt dem. I øvrigt maa ingen Tolder clarere eller udstede Toldseddel til nogen Skipper, førend denne har foreviist sin Liste med vedkommendes Paategning; dog bør de Søfarende ikke lide Ophold, men expederes med den mueligste Hurtighed.

c) Dersom Skipperen forsømmer at lade disse Lister paategne, eller han foreviser nogen urigtig Liste, da skal han første Gang bøde 20 Rdlr til lige Deling imellem Søe-Qvæsthuset og Stedets Fattige; anden Gang dobbelt; og tredie Gang, foruden at betale tredobbelte Bøder, ikke mere betroes at være Skipper. Skulde det befindes, at Skipperen havde forfalsket nogen Liste, da bøde han derfor paa lige Maade første Gang 60 Rdlr; men antræffes han anden Gang i samme Forseelse, da, foruden at betale dobbelte Bøder, afsættes han fra at være Skipper.

d) Kan Skipperen ved sin Hiemkomst eller Skibets Oplægning ei gjøre fuldkommen Rede og Rigtighed for hver Mand, han har haft med sig, og det foregives, at nogen af dem paa Reisen er død, eller har deserteret, da skal Mandskabets edelige Forklaring derom imodtages, og Forhøret desangaaende strax optages af den vedkommende Rettens-Betient; hvilket forrettes uden Betaling, og beskrives paa ustempleet Papir. I Tilfælde af, at Skipperen overbevises, at have paa Reisen ved utilbørlig Opførsel givet Anledning til nogen Undvigelse, da skal han efter Omstændighederne bøde for hver Mand, der saaledes har forladt ham, fra 50 til 100 Rdlr i Mulct, som tilfalder Søe-Qvæsthuset.

e) Befindes det at nogen af de fornævnte Embedsmænd eller Betiente forsætliggen have attesteret nogen urigtig eller forfalsket Liste, da skal han for saadan Forbrydelse dømmes til at have sit Embede forbrudt.

58)

Ligesom det i III Kap, 24 § er befaleet, at enhver, som hører under Søe-Indrolleringen, skal fremstilles for Sessionen, naar han har fyldt det 16de Aar; saa skal ham og da overleveres sit Patent, som Søe-Indrolleret; hvorefter han aflægger sin Troskabs-Eed for Sessionen. Dersom nogen vil begive sig i Farten, førend han har opnaaet saadan Alder, skal ham ikke heller nægtes Patent, naar det af hans Forældre eller Formyndere begieres. Disse Indrollerings-Patenter skal udstedes af den vedkommende Krigs-Commissair eller Indrollerings-Chef.

59)

Naar nogen med Sessions-Pas gaaer ud af Søde-Rollen, skal hans Patent tilbageleveres og casseres, Paa lige Maade skal Patenterne for dem, der anføres, som døde, paa de aarlige Afgangs-Lister, vedlægges bemeldte Lister, og tilstilles den vedkommende Indrollerings-Chef eller Krigs-Commissair. De Indrollerede, som, efterat have fyldt dens 50 Aar, vil vedblive at ernære sig af Søefart, forflyttes da til Extra-Rollen, og erholde et andet Patent. I øvrigt indrettes disse Patenter paa sædvanlig Maade, efter de dertil givne Formularer. (Jvfr. Pl. 18 Febr. 1803). 60) Naar nogen har forhyret sig med en Skipper, skal han anmelde det for den vedkommende Krigs-Commissair eller Søde-Officeer; men, ifald disse ikke ere tilstede, da for Stedets Tolder, og der tilkiendegive Skipperens og Skibets Navn, samt den forehavende Reise. Efter denne Anmeldelse meddeles ham da Certificatz til Reisen, efter den dertil givne Forskrift; hvilket Certificatz han leverer Skipperen, som dermed forholder sig paa den Maade, som i dette Kap. 57 § er anordnet.

V. Ang. Straf for Rømningsmænd og disses Medskyldige, samt Benaadning for dem, som komme frivilligen tilbage.

Da de Søde-Indrollerede i Almindelighed ere Landets egne, Sønner og Kongens indfødte Undersaatter; saa har Han den Tillid til Sine kiække og elskte Sømænds Troskab og Hengivenhed for Ham og Fædrelandet, at Han neppe kan formode, at nogen af dem skulde lade sig forlede til at blive Rømningsmand, især da dem nu ved denne Fr. ere forundte saa udstrakte Friheder og Rettigheder, at de ikke letteligen kunde fristes til at begaae saadan Utroskab. Imidlertid kræver dog Nødvendighed, at Straffe fastsattes ved Lov for denne Forbrydelse, i Betragtning af dens Muelighed. Bestemmelserne, i denne Henseende, ere følgende.

61)

Dersom nogen rømmer fra det Krigs-Skib, til hvis Bemandning han hører, da skal han dømmes og straffes efter Søde-Krigs-Artiklerne.

62)

Undviger han, eller skiuler sig, efterat han er bleven udskreven, for at undgaae at komme om Bord paa de Kgl Krigs-Skibe, da skal han føres derhen, som Arrestant, og ved Krigs-Retten dømmes til 50 Slag af Tamp, og derefter dog antages til at tiene paa det Togt, til hvilket han var bleven udcommanderet.

63)

Ifald nogen, der ei er udskreven til Flaaden, gribes i at begive sig af Riget, uden at være forsynet med Tilladelse og Pas paa den Maade, som er foreskrevet i II Kap 6 §. da skal han dømmes ved den civile Ret, og straffes med 3 Maaneders Arbeide i Forbedringshuset. Befindes han 2den Gang i lige Forbrydelse, bør han hensættes til Arbeide sammesteds i 2 Aar; men skeer det 3die Gang, da straffes han med Slaveriet i 6 Aar, og udslettes af Søde-Rollen, som uværdig til at tiene blandt ærlige danske Sømænd,

64)

I Henseende til de Søe-Indrolleredes Omflytninger i Landet eller Distriktet, uden verbørlig Følge-Seddel eller Pas, da forholdes i saadanne Tilfælde efter de Regler, som i IV Kap. 54 § ere fastsatte.

65)

Befindes Skippere eller andre at udføre nogen af Landet, som høre til Kongens Land- eller Søe-Tieneste, uden at disse ere forsynede med Vedkommendes skriftlige Pas til Reisen, da skal den, som gjør sig skyldig i saadan Forbrydelse, straffes med at bøde 200 Rdlr til lige Deling imellem Søe-Qvæsthuset og Stedets Fattig-Kasse, for hver Mand, han har bortført eller beviisligen søgt at bortføre.

66)

Paa det at de Søefolk, som af Letsindighed maatte være forlede til at begive sig ud af Riget uden Tilladelse, for at søge Tieneste i fremmed Søefart, ikke skulde, formedelst den Straf de vente, naar de komme hjem, hindres fra at vende tilbage til Fædrelandet, og saaledes ved Landflygtighed blive alt for haardt straffede for det ubetænksomme Skridt, de havde giort, erklæres herved, at alle undvegne Søefolk skal herefter, naar de frivilligen igien indfinde sig i Kongens Riger og Lande, være aldeles befriede for den Straf, de ved deres Undvigelse have paadraget sig, og at saadanne Rømningsmænd (naar de ellers ingen anden Misgierning have begaaet) kan stedse ubehindret komme tilbage, og, ved at lade sig indrollere, nyde godt af alle de Privilegier, Friheder og Rettigheder, som Kongens Søefolk ere tillagte. I øvrigt skal denne §s Indhold fra Gen. L. Oeconomie- og Commerce-Collegium bekiendtgjøres, ved Consulerne, paa alle fremmede Steder, til Efterretning for de undvegne Søefolk, som der maatte opholde sig.

67)

Befindes der paa fremmede Nationers Skibe Søefolk af Kongens Undersaatter, som ikke ere forsynede med vedbørlige Passer dertil, da skal saadanne Folk strax fratages Skipperen; Dog maa han, dersom der paa den Tid ingen Udskrivning til Kongens egen Søe-Tieneste er befalet, igien forhielpes til at forhyre et lige Antal til sit Skibs fornødne Besætning, naar han desangaaende henvender sig til den nærmeste Indrollerings-Officeer, som da, i Overeensstemmelse med denne Anordnings Forskrift, dertil meddeler den eller de Matroser, der tillades at fare med den fremmede Skipper, behørigt Pas til Reisen. Men, dersom saadanne Folk antræffes paa fremmede Skibe i Krigs-Tid, eller naar Udskrivning er foranstaltet, da gives Skipperen ingen Folk istedenfor dem, der borttages. I begge Tilfælde bør det Tøi, som tilhører deslige Skibsfolk, dem udleveres, uden Hensigt til, om dem af Skipperen kunde være forstrakt mere, end det, de havde fortient; og maa Skipperen ei tillades at begive sig fra Stedet, forinden dette er efterkommet. I øvrigt vil Kongen benaade de Folk, der saaledes antræffes og tages fra fremmede, for den Straf, de havde fortient, som Rømningsmænd *).

See C. Br. 5 Sept. 1835.

VI) Om de Egenskaber, der udfordres, for at blive Skippere og Styrmand, samt hvorledes disse dertil skal antages og beskikkes.

68)

Naar nogen vil være Styrmand, da skal han derom melde sig ved Sessionen, og der bevise, at han har i 7 Aar faret, som Matros, og at han i den Tid har gjort i det mindste 2 Reiser paa Middelhavet eller Vest-Indien, eller og een Reise paa China eller Ost-Indien, samt at han har faret paa Østersøen og er kiendt i Kattegattet. Saa skal han og fremlægge sit Skudsmaal fra Navigations-Directeuren eller en anden af Kongen beskikket Examinator i Sømands-Videnskaben, at han har aflagt vedbørlig Prøve paa sin Duelighed. I denne Henseende fastsættes herved:

a) At der for Examen i Navigations-Videnskaben ikkun skal være 2 Slags Karakterer, nemlig: Beqvem og Ei ubeqvem,

b) De, som erholde den første Karakter, og have tillige efter denne §s Forskrift beviist, at de besidde praktisk Sømands-Kundskab, skal være berettigede til strax at faae Patenter, som Styrmand, af Sessionen; men de, der ikkun have fortient den anden Karakter, skal blive staaende i Hoved-Rollen, og ei fritages for Udskrivning, som Matroser, til Orlogs-Tieneste; dog maa det være dem tilladt at fare, som Styrmand, med Kofardie-Skibe; og saadan Tilladelse meddeles dem af Sessionen; hvilket da antegnes i Rollen.

c) Dersom nogen har ladet sig examinere 3 Gange, uden at have kunnet fortjene den første Karakter, maa han ikke siden antages til videre Examen.

d) Endelig befales, at ingen maa meddeles Patent, som Styrmand, forinden han har fyldt sit 20de Aars Alder; dog bemyndiges Admiralitets- og Commiss. Collegium til, i overordentlige Tilfælde, dersom nogen maatte have særdeles udmærket sig, da at give den Søgende Dispensation i Henseende til Alderen. *) (See Pl. 11 Apr. 1837. 20 Mai 1842)

*) See *Resol. 5 Oct. 1838.*

69)

Dersom nogen Styrmand lader sig forhyre med Kofardie-Skibe, som Matros, naar Udskrivning behøves til Flaadens Bemanding, da skal han ikke være fritagen for at udskrives lige med de øvrige Søfolk; men, saalænge han vedbliver at fare som Styrmand, maa han befries for at commanderes til Tieneste paa Krigs-Skibene, med mindre han dertil skulde behøves som Styrmand.

70)

Ingen maa tillades at være Skipper og føre noget Dæks-Skib udenfor Told-Distriktet, med mindre han først har gjort i det mindste 2 Reiser, som Styrmand; naar han da har beviist sin Dygtighed, maa ham af Sessionen gives Tilladelse til at tage Borgerskab, og meddeles Certificatz som Skipper. Derefter bliver han aldeles fri for Udskrivning. *)

Jvfr. Circl. 8 Aug. 1818.

71)

Enhver, der er bleven Skipper, skal offentlig paa Raadstuen eller Tinghuset, i den Bye eller paa det Sted, hvor han har sit Værneting, med oprakte Fingre aflægge saadan Eed:

"Jeg .... Skipper og Borger i .... lover og sværger, at jeg ikke paa noget mig nu, eller herefter, tilhørende eller anbetroet Skib eller Fartøi vil modtage blandt det behøvende Skibs-Mandskab andre, end dem, som virkeligen ere Sø-Indrollerede, og med Beviis fra den vedkommende Sø-Officeer eller Indrollerings-Betient ere forsynede, med mindre der, i paakommende Krigstider, ingen indrollerede Søfolk kunde faaes, og det desaarsag af Hans Majestæt Kongen maatte tillades at tage andre. Ei heller skal jeg medtage nogen Passager, som ikke er forsynet med Pas fra sin vedkommende Øvrighed, nemlig: Regiments-Cheferne, Amtmændene paa Landet, og Magistraterne i Kiøbstæderne, Men jeg vil holde mig de allernaadigst ergangne og herefter udkommende Forordninger, saavidt de mig angaae, i alle Maader efterrettelig, saa sandt hielpe mig Gud og hans hellige Ord."

Efterat saadan Eed af Skipperen er bleven aflagt, skal han derom forsyne sig med Attest fra Vedkommende; hvilken Attest han skal forevise den paa Stedet værende Indrollerings -Officeer, saavel som Tolderen, førend han fra Toldboden maa udclareres med sit Skib.

VII) Om Sessionerne.

72)

De almindelige Søe-Indrollerings-Sessioner skal holdes een Gang om Aaret, paa saadanne Tider og Steder, som dertil ansees beqvemmost Og beleiligst. Naar sammes Berammelser ere foretagne, indhenter den vedkommende Indrollerings-Chef eller Krigs-Commissair Approbation derpaa fra Admiralitets- og Commiss. Collegium.

73)

I Tilfælde af, at uforudseete Omstændigheder skulde gjøre Udskrivninger nødvendige paa andre Tider, end naar de almindelige Sessioner holdes, da skal samme foretages og udføres ved overordentlige Sessioner.

74)

Sessionernes Lemmer skal være: I Kiøbenhavn: Over-Præsidenten og Indrollerings-Chefen. I de øvrige Kiøbstæder: Stiftamtmanden eller (hvor Kiøbstæderne ere henlagte under Amterne) Amtmanden tilligemed Indrollerings-Chefen. Paa Landet: Amtmanden og Krigs-Commissairen.

75)

De Tilforordnede i Sessionerne skal være pligtige at møde personligen saavel ved de aarlige, som de overordentlige, Sessioner; og vil Kongen ikke taale, at nogen af Sessionens Deputerede efterlader at opfylde denne Pligt, med mindre at

han derfra maatte hindres formedelst Sygdom eller andre høistmagtpaaliggende Embeds-Forretninger; i hvilke Tilfælde han skal beskikke en eedsvoren Kgl. Embedsmand til at tage Sæde i Sessionen paa sine Vegne. I øvrigt skal den, der saaledes constitueres, selv staae til Ansvar for sin Forretning.

76)

Naar Sessionerne for ethvert Sted ere berammede, skal de Deputerede besørge dem betimeligen tillyste fra Prædikestolene, og paa Landet, tillige bekendtgjorte ved Sognefogderne eller Lægds mændene, med Advarsel til alle Søde-Indrollerede og andre Vedkommende, at møde til de Tider og Steder, som for ethvert Distrikt ere bestemte, samt at alle de, der have nogen af Søde-Mandskabet i deres Tieneste, skal tilholde disse at indfinde dem ved Sessionen.

77)

Det skal være Sessionens Hoved-Pligt, at vaage over denne Frs Efterlevelse i alle dens Dele, og selv at udføre dens Bud og Forskrifter med vedbørlig Troskab og Nidkierhed, samt at bidrage, efter mueligste Evne, til alt, hvad der kan tiene til at befordre Søde-Indrolleringsvæsenets Fremtarv og Fuldkommenhed.

78)

Sessionens Kiendelser, i Sager, der angaae Forseelser, for hvilke Sessionen ved denne Anordning er bemyndiget til at dømme de Skyldige til Straf, skal staae under Høieste-Rets Paakiendelse, naar Sagen er saa betydelig, at den, efter Loven, kan indstevnes for Høieste-Ret. Men, i Henseende til Sessionens øvrige Forretninger og Foranstaltninger, som høre til Udførelsen af denne Frs Bud, da er Admiralitets- og Commiss. Collegium det Sted, hvor samme, i Tilfælde af Klage, bør afgjøres.

79)

Ligesom de Tilforordnede tage Søde i Sessionen efter deres Embeds Rang; saa skal og, i Tilfælde af at Meningerne, om en Sags Afgjørelse, ere forskiellige, det Votum være gieldende, som den øverste af de tvende Deputerede afgiver, ifald denne er selv personligen tilstede; Dog skal den anden, saafremt han vedbliver at ansee sin Mening for at være den rette, og at den modsatte eller afvigende Afgjørelsesmaade vilde, især med Hensyn til Følgerne, blive til Skade for Kongens Tieneste, andrage Sagen for Admiralitets- og Commiss. Collegium, som da paaskiønner samme, og bestemmer, hvad der for Fremtiden bør tiene til Regel i lige Tilfælde. I Henseende til den Embedsmand, der møder i Sessionen efter Constitution, da tilkommer ham ikkun Søde og Stemme efter sin egen Rang; efterdi han selv staaer til Ansvar for hvad han forretter.

80)

Dersom nogen af Kongens Embedsmænd eller Betiente enten fordrer eller imodtager Skienk og Gave, under hvad Navn det end maatte være, for det, som i Hensigt til Sessions- og Udskrivnings-Væsenet paaligger ham at forrette, da skal han dømmes til at have sit Embede forbrudt. (See Pl. 20 Dec. 1827 § 6).

VIII) Ang. den Maade, paa hvilken denne Fr. og Krigs-Artiklerne skal kundgiøres for de indrollerede Søefolk.

81)

Paa det at alle Kongens Søefolk kan erholde fuldkommen Kundskab baade om de Friheder og Rettigheder, der tilkomme dem, og de Pligter, som de have at efterleve saavel i Kgl. Orlogs-Tienesten, som ved Kofardiefarten og hiemme i deres Distrikter, befales, at samtlige Indrollerings-Chefer og Krigs-Commissairer strax skal tilstilles og siden stedse vorde forsynede med et tilstrækkeligt Antal Exemplarer af denne Fr., og at deraf ved Sessionerne leveres et Exemplar til hver Lægdsmand, samt ligeledes til enhver af Mandskabet; hvilket ogsaa herefter bestandig skal skeep, naar de Indrollerede aflægge deres Troskabs-Eed ved Sessionerne. Paa lige Maade skal der og, ved Skibs-Cheferne, gives enhver Matros, naar han, den første Gang kommer ombord i de Kgl. Krigs-Skibe, et Udtog af Sø-Krigs-Artiklerne, for saavidt samme angaae hans Pligter og Rettigheder i Kongens Tieneste. Et saadant Udtog foranstalter Admiralitets- og Commiss. Collegium forfattet, og de vedkommende Skibs-Chefer meddeelte Exemplarer deraf, til det fornævnte Brug, saa ofte Krigs-Skibe udrustes. Endeligen skal denne Fr. tilstilles alle de militaire, civile og geistlige Embedsmænd og Betiente, som, i Følge deraf, have Pligter at udføre, eller at efterleve.

---

8. januar 1802

Pl. ang. de Forholdsregler, som skal iagttages og følges ved Extra-Sessionerne i Dmk

(der skal holdes i Følge Søe-Indr. Fr. af Dags Dato 41 §), med Hensyn til Søe-Limit-Distrikternes Udvidelse og nærmere Bestemmelse, samt de ældre Søe-Rollers Berigtigelse. p. 49.

Sammes I Afd. angaaer de Documenter, som udfordres og skal bruges til Controller ved Extrasessionerne for Søe-Indrolleringsvæsenet, samt til at undersøge og foreslaae Søe-Limiternes Udvidelse.

II) Hvorledes de, under I Afd. benævnte, Control-Documenter bør benyttes:

A. af Indrollerings-Chefen,

B. af Land- og Søe-Krigs-Commissairen.

III) Hvorledes der ved Extrasessionerne i Almindelighed bør forholdes:

A. over Kiøbstæds-Mandskabet,

B. for Søe-Limit-Distriktet.

(Denne Pl. er vedføiet 7 Formularer).
